

GÖRÜLMİYENLER

Roy Jacobsen 26 Aralık 1954'te Oslo'da doğdu. Norveçli romancı ve öykücü. Edebiyat dünyasında ilk kez 1982'de *Fangeliv* (Tutuklu Yaşam) adlı kısa öyküler derlemesiyle tanıandı; bu kitabıyla Tarjei Vesaas Ödülü'ne layık bulundu. Ayrıca Norveç Edebiyat Eleştirmenleri Ödülü'nü aldı ve 1991'de *Seierherrene* (Fatihler) ve 2004 yılında *Frost* (Don) adlı romanlarıyla Norveç Konseyi Edebiyat Ödülü'ne aday gösterildi.

Çocukluğu Oslo'nun yakınlarında Groruddalen Vadisi'nde bir banliyö kasabasında geçti. Değişik işlerde çalıştı ve 1982'de ilk kitabı yayımlandıktan sonra da çalışmayı sürdürdü. Ancak 1990'da bütün zamanını yazarlığa ayırmaya başladı. 1991'de yayımlanan *Seierherrene* romanında, hem annesinin geldiği topraklar hem de kendisinin Groruddalen'deki çocukluğu önemli temalar olarak ele alınır. Bu romanda Norveç kültüründe “büyük sınıf yolculuğu” denilen ve yirminci yüzyılda birkaç nesil içinde Norveç toplumunun büyük bir bölümünün üst toplumsal katmanlara geçmesi biçiminde yaşanan olgu, belki de diğer tüm Norveç edebiyat eserlerinden daha doğrudan bir şekilde ele alınmıştır. Romanda, bir aile ve iki neslin görüş açısından, son seksen yılda sıradan insanların yaşam koşullarının nasıl değiştiği, bir çiftçi ve işçi toplumunun nasıl büyük bir hızla endüstri sonrası, eğitilmiş, teknik bir topluma, fırsatlarla dolu bir refah toplumuna dönüştüğü ve bu sırada yurttaşlara nasıl yeni yaratılmış bir benlik duygusu sunulduğu anlatılır. Kendini bu şekilde kanıtlayan Jacobsen, İşçi Partili eski başbakan Trygve Bratteli'nin biyografisini yazmak üzere seçildi. Jacobsen aynı zamanda “Norwegian Academy for Language and Literature” üyesidir.

Eserleri: *Fangeliv* (kısa öyküler) (1982, Tutsak Yaşam), *Hjertetrobbel* (roman) (1984, Yürek Sıkıntısı), *Tommy* (roman) (1985), *Det nye vannet* (roman) (1987, Yeni Sular), *Virgo* (roman) (1988), *Det kan komme noen* (kısa öyküler) (1989, Birileri Gelebilir), *Ursula* (çocuk hikâyesi) (1990), *Seierherrene* (roman) (1991, Fatihler), *Fata Morgana* (roman) (1992), *Den høyre armen* (kısa öyküler) (1994, Sağ Kol), *Trygve Bratteli. En fortelling* (1995, Trygve Bratteli'nin Biyografisi), *Ismael* (roman) (1998), *Grenser* (roman) (1999, Sınırlar), *Fugler og soldater* (kısa öyküler) (2001, Kuşlar ve Askerler), *Det nye vinduet* (kısa öyküler) (2002, Yeni Pencere), *Frost* (roman) (2003, Don), *Hoggerne* (roman) (2005, Ormancılar), *Marions slør* (roman) (2007, Marion'un Peçesi), *Vidunderbarn* (roman) (2009, Harika Çocuk).

Deniz Canefe 1956 yılında Ankara'da doğdu. Yükseköğrenimini Hacettepe Tıp Fakültesi'nde ve Oslo Üniversitesi Tıp ve Felsefe bölümlerinde tamamladı. Norveç'te on üç yıl tıp doktorluğu yaptıktan sonra İngilizce ve İskandinav dillerinden çeviriler yapmaya başladı. Ola Bauer, Thor Heyerdahl, Ingvar Ambjørnsen, Karin Alvtengen, John Steinbeck, Ernest Hemingway, George Orwell, Norah McClintock ve Cecelia Ahem, eserlerini Türkçeye taşıdığı yazarlardan bazılarıdır.

*Roy Jacobsen'in
YKY'deki kitapları*

*Harika Çocuk (2013)
Görülmeyenler (2016)*

ROY JACOBSEN

Görölmeyenler

Roman

Çeviren
Deniz Canefe

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4645
Edebiyat - 1321

Görölmeyenler / Roy Jacobsen
Özgün adı: De Usyhlige
Çeviren: Deniz Canefe

Kitap editörü: Devrim Çakır
Düzeltili: Mustafa Aydın

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Akgöl Yıldız

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

Çeviriye temel alınan baskı: Cappelen Damm, 2013
1. baskı: İstanbul, Mayıs 2016
ISBN 978-975-08-3674-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2013
Sertifika No: 12334
© Cappelen Damm AS, 2013

Bu kitap NORLA tarafından verilen çeviri desteği ile yayımlanmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Görlmeyenler

Temmuz ayında, dumanın dimdik yükseldiği rüzgârsız bir gün. Rahip Johannes Malmberget sandalla adaya getiriliyor; onu, buranın mutlak sahibi ve biricik ailesinin reisi Balıkçı Hans Barrøy karşılayacak. Hans, atalarının gelgitlerden kalma taşlarla yaptığı iskelede duruyor; yaklaşan kayığa, iki büklüm sırtlarıyla kürek çeken iki kişiye ve bu kara kasketli kürekçilerin ardında gülümseyen rahibin yeni tıraşlı yüzüne bakıyor. Yeterince yaklaştıklarında sesleniyor: “Seçkin konuğumuz sonunda gelebildi.”

Rahip kayıkta doğruluyor, bakışlarını kayalıklarda, küçük koryuya serpiştirilmiş kulübelere dek uzanan çayırdaki dolaştırıyor; taşların üzerine tünemiş martıların ve karabatakların ötüşünü, tek tük kazın gaklamasını, keskin güneşin altında bembeyaz ışıldayan kayalara yuvalanmış kırlangıçları, kıyılarda dolanan balıkçıları dinliyor.

Kıyıya çıkıp dalgakıran boyunca birkaç adım attığındaysa Hovedøya tepelerinin dibindeki köyünden görünmeyen bir manzarayla karşılaşiyor; oradaki çiftliklerin, tarlaların, ağaçlı kıyının ve düzlüğün Barrøy'den görünüşü onu şaşırtıyor.

“Ne kadar da küçükmüş, baksana, bizim oralar neredeyse görünmüyor.”

Hans Barrøy şöyle karşılık veriyor: “Niye? Ben pekâlâ görebiliyorum.”

“Belli ki senin gözlerin daha keskin” diyor Rahip, son otuz yıldır hizmet verdiği ama böylesine çılgin bir açıdan hiç görmediği cemaatine bakmayı sürdürerek.

“Buralara hiç gelmediniz.”

“İki saat kürek çekmek gerekti.”

“Yelkenle o kadar sürmezdi” diyor Hans Barrøy.

“Hiç rüzgâr yok” diyen Rahip bakışlarını köyünden ayıramıyor; doğrusu, denizden ödü koptuğundan hâlâ her yamı titriyor; öte yandan, olaysız bir kayak yolculuğunun ardından buraya ulaştığı için çok sevinçli.

Kürekçiler onlara arkalarını dönmüş, pipolarını tüttürüyor. Rahip sonunda Hans Barrøy'le tokalaşıyor ve o sırada kulübelerden çıkmış, aşağı doğru gelen ailenin geri kalanını görüyor. Hans'ın babası Martin'in yaşı oldukça ilerlemiş, neredeyse on yıl önce bu dünyadan göçen karısı onu yalnız bırakmış. Hans'ın kendisinden epeyce küçük kız kardeşi Barbro henüz evlenmemiş. Üç yaşındaki Ingrid'in elini tutmuş yürüyen Maria ise adanın hanımı. Rahip, ailenin en güzel giysilerini giymiş olmasına seviniyor; belli ki kayığı, şimdi okyanusun kuzeyinde küçük, siyah bir şapkayı andıran Oterholmen'in açıklarında görmüşler.

Küçük topluluğun üyeleri tek tek Rahip'le tokalaşırken bakışlarını yerden kaldırmıyorlar; kırmızı yün şapkasını çıkararak Martin'in gözleri bile çimenlerde. En son Ingrid öne çıkıyor; Rahip onun akça pakça ellerine, lekesiz, yenmemiş, kısacık kesilmiş tırnaklarına, parmaklarının dibindeki küçük gamzelerle bakıyor. Bu küçük mucizenin karşısında durup düşünüyor: Çok geçmeden bu eller de ağır iş görmüş kadın elleri gibi görünecek; erkek eli gibi damarlı, nasırlı, toprak sarısı olacak; er ya da geç, buralardaki diğer ellerin aldığı biçimi alıp odunlaşacak.

“Demek sen de geldin ufaklık... Söyle bakalım, Tanrı'ya inanıyor musun?”

Ingrid karşılık vermiyor.

“İnanmaz mı!” diyor Maria, konuşmanın gözlerine ilk bakan o oluyor. Ama Rahip'in aklı yine aynı yerde; manzaranın ortasında bir basamak gibi duran kayıkhaneyi hızla geçiyor, daha da ilerleri seçebildiği bir yüksekliğe çıkıyor.

“Buradan kilise bahçesini bile görebiliyorum.”

Hans Barrøy, Rahip'in önünden geçip biraz daha yukarı gidiyor.

“Buradan bakınca Dogger Kilisesi de görünüyor.”

Rahip telaşla onu izliyor. Doruklarında kalmış tek tük kar öbekleriyle çürük dişleri andıran kara dağların önünde, solgun bir pul gibi bembeyaz parlayan kiliseye hayranlıkla bakıyor.

Yukarıya yürümeyi sürdürürken vaftizden, balıklardan, kuştüylerinden konuşuyorlar; bu sırada Rahip, kendi köyünden bakıldığına kara bir taş benzeyen Barrøy'ün gerçekte yemyeşil bir cennet bahçesi olduğunu görünce, büyük bir şaşkınlık içinde Tanrı'dan bağışlanmayı diliyor. Buralardaki adaların çoğu genellikle böyle; her birinde bir ya da iki aile yaşıyor. Stangholmen, Sveinsøya,

Lutv er, Skarven, Maasv er, Havstein... Her adada bir avuç insan incecik toprak tabakasını ekiyor, denizin derinliklerinden balık avlıyor, çoluk çocuğa karıŐıyor; çocuklar da büyüdüğünde aynı toprağı ekiyor, aynı derinliklerden balık avlıyor. Bu ıssız koy bir altın madeni değil belki ama altın bir zincire dizilmiŐ inciler gibi; Rahip, coŐkulu vaazlarında hep bunu vurguluyor. Peki niye buralara daha sık gelmiyor?

Deniz yüzünden.

Yıl boyunca deniz nadiren duruluyordu; tam bir kara insanı olan Rahip, yaz boyunca böyle bir günü iple çekmiŐti. Öte yandan, çatısı otlak kaplı samanlığın önünde durmuŐ, ezelden beri hizmet ettiği cemaatine, Tanrı'nın ortaçağdan beri mek n tuttuğu köyüne bambaŐka bir gözle bakarken, bunca yıldır adaları boŐladığını düŐünmek neredeyse kızdırıyor onu.  mr  boyunca, hem cemaatinin hem de cemaatinden daha önemli sayılamayacak ruhani çabalarının büyüklüğü konusunda dolandırılmıŐ gibi hissediyor.

Neyse ki bu düŐünce tehdit edici değil; huzursuzluk veriyor yalnızca, bütün uzaklıkları aldatıcı kılan okyanusun getirdiği metafizik bir düŐünce. Rahip tam bunun üstesinden geleceği sırada aile ıkageliyor. Şapkasını baŐına geçirmiŐ ihtiya, onun arkasında dimdik duran Maria ve Rahip'in o dönemdeki bulanık birtakım nedenlerden ötürü kiliseye kabul törenini yapamadığını g cl  kuvvetli geç adın Barbro. Okyanusun ortasındaki bir mücevher olduğu ortaya çıkan küçük adada, Tanrı'nın sessiz çocukları.

Katran siyahı upuzun saçları, parlak gözleri ve ekim ayına dek ayakkabı görmeyecek ayaklarıyla üç yaŐına giren Ingrid'in vaftizinden söz etmeye başlıyor Rahip: Yoksulluğun tembel alıŐlıĐından hiçbir iz taŐımayan bu gözleri nereden almıŐ küçük kız?

Ardından taŐkın neŐeye kendisini kaptırıp Barbro'nun, vaftiz töreninde ilahi söylemesini istiyor. Aklında doğru kaldıysa, sesi çok güzel, öyle değil mi?

Ailenin  zerine bir utangaçlık  k yor.

Hans Barr y, Rahip'i kenara çekip Barbro'nun sesinin gerçekten güzel olduğunu ama ilahi söyleyemediğini, kendince uygun bulduğu sesler çıkardığını ve bunların genellikle kulağa güzel geldiğini ama Rahip'in de hatırlayacağı gibi, zamanında kiliseye kabul törenini engelleyen pek çok nedenden birinin de bu olduğunu açıklıyor.

Johannes Malmberget olayı deşmiyor, yine de Hans Barroy'e sormak istediği bir soru daha var: Hans'ın annesinin bilmeceyi andıran mezar taşı yazısı yıllardır kafasını kurcalıyordu. Kadın bunun yazılmasını kendisi istemişti; öte yandan, bir mezara hiç uymayan bu sözler hem bulanıktı hem de yaşamaya değmediği anlamına çekilebilirdi. Hans bunu da karşılıksız bırakınca, Rahip tekrar kuştüyleti konusuna dönüyor, ellerinde satılık tüy olup olmadığını soruyor. Eve iki yeni yorgan gerekiyor, üstelik Kooperatif'in ödediğinin iki mislini ödemeye hazır; sonuçta buralarda dendiği gibi, kuştüyü ağırlığınca altın eder.

Sonunda üzerine konuşabilecekleri, elle tutulur bir konu buluyorlar; ardından konuk odasına geçiliyor. Maria'nın örtü serdiği masada tatlı çörek yiyip kahve içtikten ve alışveriş konuşmasını bitirdikten sonra Rahip'in üzerine bir huzur çöküyor. Onu bekleyen en büyük tehlikenin uykuya dalmak olduğunu hissediyor; sonra gözleri kapanmaya, solukları ağırlaşmaya başlıyor. Martin'in sallanan sandalyesinde, elleri kucacıında oturuyor. Aile açısından, evde bir rahibin uyuyor olması hem etkileyici hem de gülünç. Rahip ağızını şapırdatıp gözlerini açarak uyanıncaya dek çevresindekilerin kimisi ayakta, kimisi oturduğu yerde bekliyor. Rahip ayağa kalktığında nerede olduğunu bilmiyormuş gibi görünüyor. Ardından onları tanıyor, eğilip selam veriyor; bir tür teşekkür bu. Aile onun neye teşekkür ettiğini anlamıyor. Rahip kayığa götürülürken tek bir söz etmiyor. Teknenin burnuna, bir çuval kuştüyünün üzerine uzanıyor; yanında martı yumurtası dolu bir kova var. Gözlerini yumuyor, uykuya dalmış gibi görünüyor ailenin yanından ayrılırken. Duman, gökyüzüne doğru dimdik yükselmeyi sürdürüyor.

Bir adada topraktan başka değerli ne varsa dışarıdan gelir, adalılar da toprak yüzünden burada olmadıklarının acıklı şekilde farkındadır. Hans Barrøy, tırpana takılabilecek son sap da kırılınca ot biçmeyi bırakmak zorunda kalıyor. Adadaki ağaçlardan kendine yeni bir sap yapamaz; ya Kooperatif'ten meşe odunu alacak ya da başka bir ağaç türünden uydurmaya çalışıp bedavaya getirecek.

Tırpanı saman yığmakta kullanılacak kazıklardan birine taktıktan sonra otlarla örtülü patikadan iskeleye yürüyor, kırık tırpan sapını zümrüt yeşili denize fırlatıyor; sandala binecekken vazgeçiyor, kulübelere yöneliyor. Sırtını güney duvarına dayamış oturan ve pantolon yamamakla uğraşan Maria, başını kaldırıncı onun köseyi döndüğünü görüyor.

“Nerede bizim ufaklık?” diyor Hans, abartılı derecede yüksek bir sesle. Ingrid'in onu görüp saklandığını, bulunup kucağa alınmayı ve havada döndürülmeyi beklediğini biliyor.

Maria, bakışlarıyla patates ambarını işaret ediyor. Ama Hans yüksek sesle konuşmayı sürdürüyor. Ingrid'i bulamadığına göre Skogsholmen'e giderken yanında götürmeyeceğini söylüyor, yeniden iskelenin yolunu tutuyor; daha birkaç adım atmamışken küçük kızının ayak seslerini duyuyor, ardından tam doğru zamanda yere çömeliyor ki Ingrid çılgınlık atarak onun kucağına zıplayıp kollarını boynuna dolayabilsin. Sonra yalnızca kızıyla baş başayken çıkardığı tuhaf seslerle bir at gibi koşmaya başlıyor.

Şu kahaahası küçük kızın...

Koyun postu isteyip istemediğini soruyor ona.

“Evet” diyor Ingrid, ellerini çırparak.

Kayıkhaneye giren Hans, postlardan birini alıp sandalın pruvasına bir yatak gibi seriyor, sonra yeniden karaya çıkıyor ve kızını kucaklayıp getiriyor; sırtını sancaktan yana veriyor ki kenardan çevreyi izlerken onun kürek çekişini de görebilsin. Başını bir o yana bir bu yana çeviren Ingrid'in küçük parmakları katranlı tahtaların üzerinde beyaz tüyleri andırıyor.

Şu kakhaha.

Hans küreklere asılıp burnu dönüyor; adacıklar, kayalıklar arasından Skogsholmen'e giden en kestirme rotada ilerlerken üç hafta önceki vaftizden söz ediyor; adalardan gelmiş sekiz çocuk için süslenmiş kiliseyi, rahip ne ad konulacağını sorduğunda yalnızca Ingrid'in vaftiz havuzunun başında dikilip kendi adını söylediğini anlatıyor; ardından Ingrid'in koyun postunun üzerinde ölü gibi yatmak için artık çok büyüdüğünü, bir işe yarayabileceğini, kürek çekebileceğini, halatları tutabileceğini, böylece tırpana sap aramaya çıkmışken bir iki de morina yakalayabileceklerini söylüyor.

Ingrid, büyümeye ihtiyacı olmadığı karşılığını veriyor; babası sandalda doğru oturmasını söylese de o, bir o kenardan bir öteki kenardan denize sarkıyor. Hans rotayı Torholmen'den Moltholmen'in güney ucundaki kuşburnu çalılığına çeviriyor; sekiz kürek sonra yine yön değiştiriyor, Lunde kayalıkları arasında suyun yeterince derin olduğu rotadan tepelerin arasındaki koya giriyor, en içteki adanın kayalıklarına çaktığı demir kazığa yanaşiyor.

Ingrid'e halatı alıp karaya çıkmasını söylüyor, kızı ipe bağlı bir buzağı gibi beklerken Hans ayağa kalkıp görececek bir şey varmış gibi çevresine bakıyor: Gökyüzündeki kuşlara, kendi adası Barrøy'ü çevreleyen dağlara, yerde çığlıklar atan martılara, havada siyah beyaz, parlak makaslar gibi kanat çırpıp kırılangıçlara.

Sandaldan karaya atlıyor, Ingrid'e yarım kazık düğümünün nasıl atılacağını gösteriyor. Ingrid beceremiyor, kızıyor; Hans bir daha gösteriyor, birlikte yapıyorlar; demire yarım kazık düğümü atmaya başaran Ingrid gülüyor. Hans ormana gideceğini, orada çok fazla böcek olduğunu, onun buradaki su birikintisinde oynayabileceğini söylüyor.

“Üstündekileri çıkarmayı unutma sakın.”

Adanın kuzeyinden güneyine uzanan tepelerinin ardında yer alan ormanda dört düz ağaç buluyor Hans; bunlar meşe değil ama her nasılsa bu kadar kuzeyde büyümeyi başarmış başka tür bir ağaç. Birinin ortasında küçük bir çentik var, omza oturtmaya uygun yerde üstelik. Hans'ın umduğundan çok daha iyi.

Ağaçları omuzlayıp yeniden tepeyi tırmanıyor.

Ingrid kollarına kadar gelen suyun içinde oturmuş ellerini inceliyor, parmaklarıyla oynuyor, avuçlarını suya vuruyor, ıslanan

yüzünü buruşturuyor, kahkahalar atıyor. Ingrid doğduğundan beri Hans'ın içinde bir huzursuzluk var.

Yere uzanıyor, omzunu engebeli taşlara yaslıyor, kafasının arkası bir taşa çarpıyor, uçuşan kırlangıçları görüyor yattığı yerden. Ingrid'in herhangi bir çocuğun sorabileceği bir soru sorduğunu duyuyor. Ingrid onun da suya girmesini, ellerini suya vurmasını istiyor. Doğu rüzgârıyla dudakları tuzlanan Hans denizin terini hissediyor, aydınlıkla karanlığı karıştırıyor, dalıp gidiyor; kendine gelip kısık gözlerle baktığında güneş ışıklarının altında cırcırlık duran Ingrid'i görüyor. Giysileriyle kurulanabilir mi, diye soruyor kızı ona.

"Şunu al" diyor, gömleğini çıkaran Hans. Küçük kız, onun kollarının ve boynunun kömür karası, gövdesinin ise bu kadar beyaz olmasına gülüyor. Ingrid için yaptığı, parçaları uyumsuz bebeğe benziyor. Ingrid o günkü ruh durumuna göre bebeğe bazen Oscar, bazen Anni adını takıyor.

Dönüş yolunda üç morina yakalıyorlar; babasının gömleğine sarılmış oturan Ingrid'in ayaklarının dibinde duruyor balıklar. Hans akşama doğu hava serinleyince gömleğini istiyor. Postun üzerine dönen Ingrid, kollarını bacaklarına dolayıp dizkapaklarının üzerinden alaycı gözlerle babasını süzüyor.

"Sen de her şeye gülüyorsun ama" diyen Hans, kızının oyunla ciddi şeylerin farkını bildiğini, çok ender ağladığını, hırçınlaşmadığını, inatlaşmadığını, asla hasta olmadığını, öğrenmesi gerekenleri hemen öğrendiğini, onunla ilgili bu huzursuzluktan artık kurtulması gerektiğini düşünüyor.

"Temizlemeyecek misin şunları?" diyor Hans, balıkları göstererek.

"Çok iğrenç."

"Nereden öğrendin bunu?"

"Annemden."

"Annen pek nazlı. Biz başkayız ama, öyle değil mi?"

Ingrid iki parmağını ağzına sokup düşünüyor.

"Martılar acıkmış" diyor Hans.

Ingrid sağ elini en büyük morinanın karnına sokuyor, bağırsaklarını çekip çıkarıyor, iğrenti dolu bakışlarla havaya kaldırıyor. Hans bir kerterizden ötekine kürek çekerken Ingrid balık bağır-

sakları denize fırlatılınca suya inen, dalgalarda çırpınan, yemek yemek için ölüm kalım savaşı veren martılara bakıyor. Elini sıradaki balığın içine sokup çıkardıklarını martılara atıyor Ingrid; son balığı da temizledikten sonra onları birer birer yıkayıp sandalın dibine diziyor. En büyüğü sancak yanına, ortancayı ortaya, küçüğü iskele yanına koyuyor. Sonra özene bezene ellerini yıkıyor. Hans onun çocuk ruhunda hiçbir çatlak bulunmadığına karar veriyor, yarı kapalı gözleriyle. Kayığın yan yatmasından kızının ellerini suya daldırdığını anlıyor. Küreklere asılarak yatık kayığı eve, iskeleye getiriyor, yarı yarıya sudan çıkarıyor, kenarlara takoz koyuyor. Ingrid patikada eve doğru ilerlerken arkasında sürüklediği balıklardan ince bacaklarına birkaç damla kan sızıyor. Hans'ın omzunda dört ağaç gövdesi, kolunun altında balta, elinde de kızının kurumuş giysileri var. Durup kuzeybatıdaki güneşe bakıyor; güneş matlaşmış, solmuş, çok geçmeden ay yükselecek, gece yaklaşıyor. Hans tırpanı şimdi mi onarsın, yoksa sabah Gül Bahçesi'ne çiğ düşene dek birkaç saat uyusun mu, karar vermeye çalışıyor; her zaman ilk Gül Bahçesi'ne düşüyor çiğ, orada ilginç kırmızı otlar yetişiyor.